

ikke ham, der bekliffes til Formand i Overlandvæsenkommisstonen, skal det være en anden, dertil af Regjeringen udnævnt Mand. Jeg skal bemærke, at vi have udeladt de Ord: „forretningsdygtig Mand“, da vi have anseet det for en Selvsølge, at Ministeriet ikke vil bekliffe Nogen til saa vigtig en Post, uden at han er kyndig i disse Forretninger. Man vil ogsaa kunne forudsætte, at han er Jurist, og der er jo desforuden fire andre Mænd tilstede, der vel ogsaa kunne have nogen juridisk Dannelselse. Det synes mig derfor, at her er den samme Bestyttelse for Vidnerne, som der kunde være ved en Appel til en Overret. Det er jo derimod aldeles i sin Orden, at den Ret, for hvilken Hovedsagen indantes, ogsaa maa afgjøre Bispørgsmaalene i Sagen. Det vilde derfor være noget paafaldende, om man havde foreslaaet, at Kendelsen, afgiven af en Landvæsenkommisston, skulde indantes andetsteds end for en Overlandvæsenkommisston, eller hvad der muligen kan blive stillet over en saadan igjen. — Hvad den ærede Minister videre yttrede med Hensyn til denne Vidnesførsel, troer jeg maatte foranledige, hvis jeg opfattede det rigtigt, at der vil kunne finde Vidnesførsel Sted paa to Steder, nemlig for Landvæsenkommisstonen og for den ordinaire Ret, hvilket vilde lede til stor Vidtløftighed.

Alberti: Da jeg anseer det Forslag, som her er under Forhandling, nemlig Tilraadeligheden af Vidnesførsel for Landvæsenkommisstonerne, for at være nødvendigt, hvis Loven skal opfylde, hvad den tilsigter, vil jeg tillade mig at anbefale Udvalgets Fleertals Forslag til det ærede Things Antagelse. Saaledes som Landvæsenkommisstonerne nu ere indrettede, og saaledes som Fremgangsmaaden nu er foreskrevet for dem, kan der ikke føres Vidner for dem. Jeg troer, at den historiske Oprindelse dertil er meget forklarlig, nemlig den, at Landvæsenkommisssaiterne fra først af i det Væsentlige kun vare raadgivende eller erklærende Autoriteter. Saaledes bleve de indstiftede i Aaret 1768, og 13 Aar derefter prøvede man at give Landvæsenkommisstonerne en dømmende Function i enkelte Arter af Sager. Naar man nu tillige erindrer, i hvilken

Barndom den procesuelle Ret dengang stod her i Landet, er det meget forklarligt, at man ikke udrustede Landvæsenkommisstonerne med alle de Egenskaber, der bør være forenede hos en dømmende Ret. Saaledes som Udvalget har forelagt dette Forslag, er baade Fleertallet og Mindretallet enige om, at der kan finde en Proces Sted for Landvæsenkommisstonen, og at den skal være Dommer i Sagen. Det forekommer mig at være en aabenbar Modsigelse at sige om en Ret, at den skal kunne bedømme og tilveiebringe alle andre Beviismidler i Sagen, alene med Undtagelse af Thingsvidner, og fremdeles at sige: Denne Ret maa nok sige, hvad der indeholdes i Thingsvidner, optagne andetsteds, men den maa ikke selv tilveiebringe saadanne, uagtet den, som sagt, er udstyret med Magtsfuldkommenhed til at tilveiebringe alle andre Dplysninger. Jeg kan ikke see Andet, end at den Commisston, som man giver Ret til at bedømme Vidnesforklaringer, afgivne for den ordinaire Ret, ogsaa maa forudsættes at være istand til selv at optage saadanne Forklaringer.

Jeg siger, at Antagelsen af Fleertallets Forslag vil være i Sagens egen Interesse. Jeg troer, at de, der have hadt med Aastedsager at gøre, ville meget ofte have erfaret, hvor vanskeligt det er, selv om man har ret gode Kort og Afrids over Terrainet, dermed at forbinde Vidnesforklaringer, naar man ikke selv har været paa Stedet. Jeg har ofte gjort den Erfaring, at jeg af de døde Actstykker ikke har kunnet danne mig en levende Forestilling om Terrainet og Vidnesforklaringerne derom; men naar jeg er kommen paa Stedet, har jeg, ved i et Par Minuter at gaae omkring, strax kunnet finde, hvorledes Forklaringerne havde deres Rigtighed, og blot vare uforstaaelige paa Grund af Kortets eller Afridssets mindre Accuratekse. Jeg seer derfor ikke, hvorfor man vil gaae en Omvei, hvorfor man vil vanskelige gøre Landvæsenkommisstonen Opfattelsen af de Forhold, hvorover den skal kjende og dømme; thi det er at gaae en Omvei at sige til den: Du skal I gaae hen og befare Aastedet og see, hvorledes det hænger sammen; men ville I have Beviis for, hvordan Aastedet har været tidligere, hvor f. Ex. det Vandløb har gaaet